

Bijlage G Toelichting bandbreedtemodel

Inkoop Huishoudelijke ondersteuning 240004GRS

Versie 18 juli 2024

INLEIDING

Het model zoals we dat sinds 2013 kennen in de Drechtsteden is gebaseerd op het zogenaamde model van "resultaatgericht beschikken". Dit model is onder druk komen te staan doordat de CRvB in een aantal gerechtelijke uitspraken een streep heeft gezet door dit model. Het centrale kritiekpunt van de CRvB is het gebrek aan rechtszekerheid voor cliënten door het ontbreken van een tijdseenheid (uren of minuten) in de beschikking.

Echter, als we kijken naar zowel de cliënttevredenheid als de tevredenheid onder aanbieders functioneert dit inkoopmodel goed. Daarom is door VNG, gemeenten (Breda, Rotterdam, Drechtsteden), Aanbieders (Tzorg, Actiz), cliëntorganisaties (Iederin) en VWS lange tijd geprobeerd te komen tot een wetsvoorstel om het resultaatgericht beschikken wettelijk te verankeren. Hoewel de gemeenten en Aanbieders op één lijn zaten, is in deze werkgroep geen consensus bereikt, met name door bezwaren vanuit cliëntorganisaties. In het bestuurlijk overleg van 15 februari 2023 heeft de staatssecretaris meegedeeld geen wetsvoorstel in te gaan dienen. Daarmee is het resultaatgericht beschikken bestuurlijk op een zijspoor gerangeerd. In dat bestuurlijk overleg is aan gemeenten ruimte geboden om een alternatief model uit te werken, namelijk het bandbreedtemodel. Het bandbreedtemodel heeft als belangrijkste doel de benoemde knelpunten weg te nemen en tegelijk de voordelen van het resultaatgerichte model te behouden.

De SDD is gekomen tot deze uitwerking van het zogenaamde bandbreedtemodel. Door middel van dit model worden risico's zoveel mogelijk beperkt en worden de voordelen van het resultaatgerichte model zoveel mogelijk behouden. In deze bijlage wordt het bandbreedtemodel van de SDD nader toegelicht.

In deze toelichting op het bandbreedtemodel komen achtereenvolgens aan bod:

1. Randvoorwaarden
2. Model
3. Toegang
4. Beschikking
5. Algemene aandachtspunten

1. RANDVOORWAARDEN

Het algemene uitgangspunt is dat we ernaar streven om goede en betaalbare ondersteuning te bieden, passend binnen de juridische kaders van de Wet en de jurisprudentie. Dit leidt tot de volgende randvoorwaarden:

- **Rechtszekerheid:** dit model moet in de eerste plaats het gebrek aan rechtszekerheid zoals dat door de CRvB geconstateerd is oplossen.

- Flexibiliteit: om passende ondersteuning te bieden in individuele gevallen moet naast rechtszekerheid en duidelijkheid van de beschikking een zekere flexibiliteit blijven bestaan, zodat een aanbieder binnen de beschikking kan op- en afschalen.
- Kwaliteit: door de inhoud van de ondersteuning centraal te zetten in de beschikking is individuele sturing op kwaliteit mogelijk.
- Doelmatigheid: om de ondersteuning ook op langere termijn betaalbaar te houden, is sturing op doelmatigheid noodzakelijk. Een nieuw model moet dus prikkels bevatten om doelmatige ondersteuning te bieden.
- Beperking van administratieve lasten: in de zorg is het beperken van administratieve lasten al een aantal jaren onderwerp van gesprek. Ook het Integraal Zorg Akkoord (IZA) zet opnieuw in op het minimaliseren van administratieve lasten in de zorg. In een tijd van schaarste aan arbeidskrachten is dit ook essentieel om aan de ondersteuningsvraag te kunnen voldoen.

2. MODEL

De SDD zal vanaf 2025 gaan werken met het bandbreedtemodel voor de Maatwerkvoorziening Huishoudelijke ondersteuning. Het model is ingedeeld in drie categorieën. Deze worden in onderstaande tabel weergegeven. Het uitvoeren van activiteiten zal per cliënt variëren in tijd, frequentie. Dit is mede afhankelijk van de taken die cliënt en/of netwerk zelf nog kan uitvoeren. De SDD bepaalt welk arrangement (bandbreedte) voor cliënt van toepassing is en communiceert de ondergrens van de bandbreedte naar de cliënt. Het feitelijk te leveren aantal minuten per maand¹ wordt door aanbieder, aan de hand van het normenkader en de individuele cliëntsituatie, in samenspraak met cliënt bepaald en opgenomen in het Ondersteuningsplan. Het Ondersteuningsplan geldt als beschikking (aanbieders worden daarvoor gemandateerd). De totstandkoming van de tarieven voor de verschillende arrangementen is nader toegelicht in bijlage E Totstandkoming tarieven HO 2025.

Wasverzorging, boodschappen en maaltijden zijn aparte modules. Kindzorg is maatwerk (en gebaseerd op het CIZ protocol, aangezien het HHM model hier geen handvatten voor biedt).

¹ Berekening minuten per maand per bandbreedte: (minimum) aantal minuten per week*52/12

Bandbreedte (per week)	60 – 90 minuten	91 – 130 minuten	131 – 260 minuten
Resultaat: Schoon en leefbaar huis	Basis -1 Cliënt/netwerk kan zelf lichte en middelzware taken uitvoeren, en/of er is sprake van een kleine woning/zorgstudio	Basis Volledige overname, deels gecorrigeerd voor gemiddelde eigen kracht of ondersteuning vanuit netwerk	Basis+1 Volledige overname met verzwarende factoren die leiden tot meerwerk
Situatie	Cliënt of netwerk kan zelf in redelijke mate bijdragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd (bijv. stoffen, toilet schoonmaken, taken op 'romp' hoogte). Of er is sprake van een kleinere woning of zorgstudio.	Basis-cliëntsituatie, gemiddelde woning, vrijwel volledige (standaard)overname al dan niet met enige mate van zelfredzaamheid van de cliënt of ondersteuning eigen netwerk.	Naast de 'basis volledige overname', zijn er factoren die maken dat meer ondersteuning nodig is.
Overige opmerkingen		Gemiddelde woonsituatie, bij gemiddelde cliëntsituatie	Meerposten: Beperkingen/belemmeringen cliënt (enig of veel extra inzet) Samenstelling huishouden Extra kamer 'in gebruik' Extra kamer 'niet in gebruik' Extra vervuiling huisdier

3. TOEGANG

De toegang tot ondersteuning heeft een belangrijke relatie met de bekritiseerde rechtszekerheid. De inwoner meldt zich bij de sociale dienst met een ondersteuningsvraag. De consulent gaat op bezoek bij de inwoner en onderzoekt de ondersteuningsbehoefte en de alternatieve oplossingen. Als er geen andere oplossingen beschikbaar zijn, stelt de consulent vast dat een Maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Vervolgens stelt de consulent vast welke aard en (globale) omvang van ondersteuning nodig is. Dit doet de consulent op grond van de taken die de inwoner niet zelfstandig (of met hulp van netwerk) kan uitvoeren. Om te voorkomen dat zowel consulent als aanbieder hetzelfde werk gaan doen, zal de consulent op hoofdlijnen tot een bepaling komen en dient de aanbieder verder onderzoek te doen en de situatie specifiek in kaart te brengen. De consulent zal hiervoor tijdens het keukentafelgesprek, naast de reguliere uitvraag, gebruik maken van de volgende vijf vragen:

1. Hoe groot is de woning (hoeveel kamers/slaapkamers)?
2. Uit hoeveel personen bestaat het huishouden?
3. Met welke frequentie is de ondersteuning nodig?
4. Wat is de omvang van de beperking(en)?
5. Zijn er aanvullende modes voor Huishoudelijke ondersteuning nodig?

Op basis van de uitkomsten zal de bandbreedte (Basis -1, Basis of Basis +1) worden vastgesteld. In het onderzoeksverslag zal de bandbreedte worden benoemd, met daarbij het minimum aantal minuten

per maand. Plusmodules, zoals wassen en strijken vallen hier buiten. Op de laatste pagina van deze bijlage staat een stroomschema van het indicatieproces weergegeven.

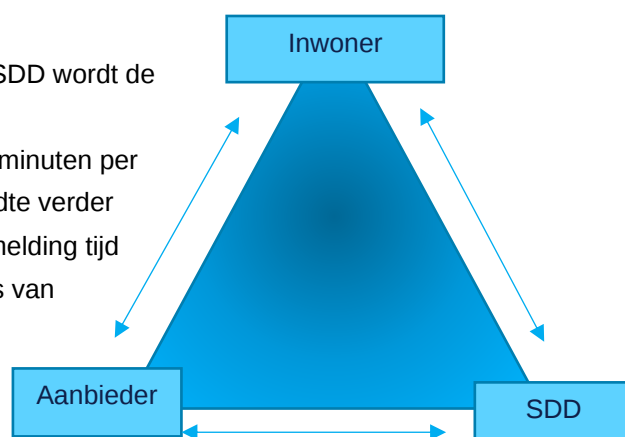
4. BESCHIKKING

Een cruciaal onderdeel van de borging van de rechtszekerheid is de beschikking. Op grond van jurisprudentie en juridische toetsing van het bandbreedtemodel is vastgesteld dat een vorm van tijdsaanduiding moet worden opgenomen in de beschikking. Met het noemen van deze tijdsaanduiding voldoet de beschikking ook aan de landelijke handreiking Gepast Beschikken. De handreiking beschrijft, op basis van juridische toetsing, dat het noemen van alleen een bandbreedte hierin onvoldoende rechtszekerheid biedt. Er moet sprake zijn van een aantal minuten/uren per periode. Dit kan zijn een week, een maand, een kwartaal of een jaar. Om de rechtszekerheid te borgen in het bandbreedtemodel zal het Ondersteuningsplan als beschikking gelden.

Vanuit de Wmo behoort de termijn tussen aanvraag van klant en het afgeven van een Beschikking maximaal twee weken te bedragen. In dit model dient de Aanbieder het Ondersteuningsplan op te stellen welke als Beschikking geldt. Dit zou betekenen dat Aanbieders maximaal twee weken de tijd hebben om deze op te stellen. Dit is voor Aanbieders niet haalbaar. Om deze reden zal er worden gewerkt met een 'kortdurende' en 'langdurige' beschikking. De kortdurende beschikking wordt afgegeven door de SDD met daarin de bandbreedte benoemd en het daarbij horende minimaal aantal minuten ondersteuning per maand waar Cliënt recht op heeft. Daarna heeft de Aanbieder zes weken de tijd om een Ondersteuningsplan op te stellen en de kortdurende Beschikking te vervangen voor een langdurige Beschikking (Ondersteuningsplan) waarin het exacte aantal minuten ondersteuning per maand staat vermeld.

In dit model wordt de driehoek van "Inwoner – Aanbieder – Gemeente/SDD" uit elkaar getrokken. Tussen Inwoner en SDD wordt de noodzaak en de bandbreedte bepaald en uitgewerkt in het onderzoeksverslag (enkel vermelding van minimum aantal minuten per maand). Tussen Inwoner en Aanbieder wordt de bandbreedte verder ingevuld en wordt de beschikking afgegeven (inclusief vermelding tijd per maand). Tussen de Aanbieder en SDD vindt het proces van betaling, monitoring en contractmanagement plaats.

Een eventueel proces van bezwaar en beroep vindt plaats tussen Inwoner en SDD.

Het voordeel van dit model is dat de flexibiliteit voor de interactie tussen aanbieder en cliënt maximaal benut kan worden. Tussentijds op- en afschalen binnen de bandbreedte (zie paragraaf "Wijzigingen

i.r.t. indicatie") kan met wederzijds goedvinden van cliënt en Aanbieder zonder tussenkomst van de SDD plaatsvinden, net als binnen het huidige model.

Voor dit model zal de beslisbevoegdheid bij toekenningsbeschikkingen worden gemandateerd naar de Aanbieders. Het proces hiervoor wordt in de volgende paragraaf nader toegelicht. Er is geen maximale flexibiliteit, want de uiteindelijke minuten/uren moeten terug te voeren zijn op het geobjectiveerde normenkader van HHM.

4.1 Toelichting proces mandatering Aanbieders (proces beschikkingsbevoegdheid)

Om te komen tot de situatie dat de Aanbieder namens de GR Sociaal kan beschikken, is het nodig om deze bevoegdheid te mandateren. De GR Sociaal heeft op grond van de Wmo de bevoegdheid om besluiten te nemen over de toewijzing en omvang van de Maatwerkvoorziening. Deze bevoegdheid kan geheel of gedeeltelijk gemandateerd worden. Dat betekent dat een andere partij een besluit namens de GR Sociaal kan nemen. Het bestuur van de GR Sociaal blijft verantwoordelijk voor het genomen besluit.

Welk deel van de bevoegdheid mandateren?

Alleen bij de toekennende beschikkingen Huishoudelijke ondersteuning wordt het mandaat aan Aanbieder gegeven om binnen de door de SDD vastgestelde bandbreedte de omvang en inhoud van de indicatie vast te stellen. Voor de afwijzende besluiten blijft de bevoegdheid bij de GR Sociaal, evenals het vaststellen van de bandbreedte.

Wat is er nodig om te mandateren?

Door de GR Sociaal wordt een mandaatbesluit voor iedere Aanbieder opgesteld. Dit mandaatbesluit staat op naam en moet door het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal en de mandaatontvanger van de Aanbieder worden ondertekend. Een mandaat kan worden doorgelegd in de organisatie. De directeur van iedere Aanbieder zal worden gemandateerd en vervolgens kan deze directeur (de) individuele medewerker(s) mandateren tot het nemen van de besluiten (ondermandaat).

Voor het kunnen opstellen van het primaire mandaatbesluit aan de directeur van Aanbieder, wil de SDD weten door wie de Ondersteuningsplannen zullen worden opgesteld bij Aanbieder (zorgcoördinatoren, klantmanagers, teamleiders etc.). Deze functiegroepen dienen aangegeven te worden op het formulier voor aanmelding (bijlage L). Deze functiegroepen zullen vervolgens worden opgenomen in het primaire mandaatbesluit.

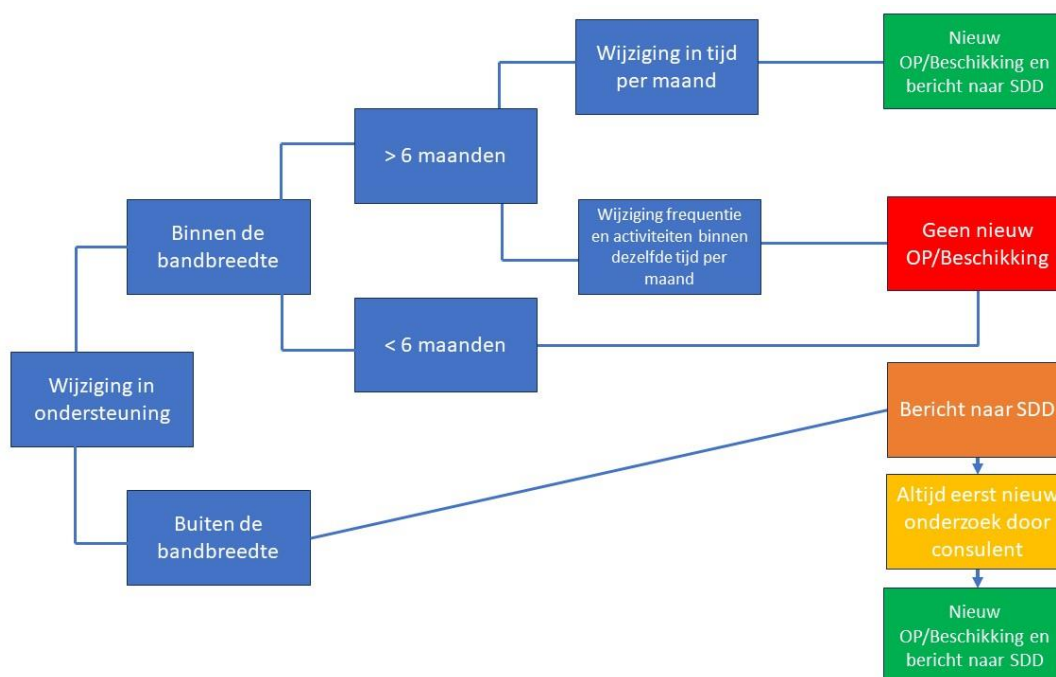
De GR Sociaal moet zowel de mandaatbesluiten als ondermandaten ontvangen, zodat de besluiten (beschikkingen) door de accountant kunnen worden getoetst op rechtmatigheid. Het format voor zowel het mandaatbesluit als het ondermandaat zullen t.z.t. worden aangeleverd door de SDD.

Het Ondersteuningsplan zal gelden als het besluit (de beschikking) waartegen de Cliënt in bezwaar kan gaan. Behandeling van bezwaar- en beroep blijft bij de SDD.

Na één jaar (eind 2025) zal, op verzoek van bestuurders, bovenstaande werkwijze geëvalueerd worden en indien nodig kunnen naar aanleiding van de evaluatie wijzigingen doorgevoerd worden.

4.2 Wijzigingen in relatie tot indicatie

Wijzigingen kunnen leiden tot een nieuwe indicatie. In onderstaande afbeelding is schematisch weergegeven wanneer dit het geval is.

Toelichting:

Aanpassingen in ondersteuning binnen de bandbreedte

- Alle aanpassingen <6 maanden (kortdurend op- en afschalen) → geen nieuw Ondersteuningsplan/Beschikking en geen bericht naar de SDD.
- Aanpassingen >6 maanden:
 - o Wijziging in totale tijd per maand, zowel naar beneden als naar boven → nieuw Ondersteuningsplan/Beschikking én een bericht naar de SDD.
 - o Wijziging frequentie en activiteiten binnen dezelfde totale tijd per maand → geen nieuw Ondersteuningsplan/Beschikking en geen bericht naar de SDD.

Aanpassingen in ondersteuning buiten de bandbreedte, zowel op- als afschalen

In dit geval dient de SDD altijd een bericht te ontvangen van de wijziging en zal er opnieuw onderzoek worden gedaan door een Wmo-consulent.

5. ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN

Het vaststellen van de ondersteuningsomvang en het borgen van de rechtszekerheid wordt enerzijds behaald door het benoemen van de bandbreedte, maar het sturen op resultaten vraagt meer dan alleen een tijdsindicatie in de beschikking. De monitoring van de ondersteuning kent in het bandbreedtemodel een focus op resultaten en in de tweede instantie (als het resultaat niet behaald wordt) pas op de geleverde tijd. Tegelijk zal in de jaarverantwoording voor de accountant mogelijk ook een vorm van urenverantwoording moeten plaatsvinden.

Om de monitoring goed in te richten staat of valt de resultaatsturing binnen de bandbreedte in de eerste plaats met een goed en scherp Ondersteuningsplan. Dit vraagt in de tweede plaats regie van de Wmo-consulent in de individuele cliëntsituaties. Daarnaast zal monitoring op aanbieder- en contractniveau plaatsvinden.

Stroomschema indicatieproces HO

